

आकाशवाणी पुणे
प्रादेशिक वृत्त विभाग
प्रादेशिक बातमीपत्र
सकाळी 07 वाजून 10 मि

दिनांक: 02.02.2026

वार: सोमवार

1. युवा शक्तीला केंद्रस्थानी ठेवत, 3 कर्तव्यांवर आधारित अर्थसंकल्प संसदेत सादर
2. शहरी आर्थिक क्षेत्रांचा विकास, कृषि, उद्योग क्षेत्रासह, महिलांसाठी विविध तरतुदी जाहीर
3. मुंबई-पुणे आणि पुणे-हैदराबादसह देशभरात सात हायस्पीड रेल्वे प्रकल्पाची घोषणा आणि
4. यंदाचा अर्थसंकल्प भारताच्या वैश्विक भूमिकेला सशक्त करणारा असल्याची पंतप्रधानांची प्रतिक्रिया; तर राज्यासाठीच्या घोषणांचं मुख्यमंत्र्यांकडून स्वागत

अर्थसंकल्प

देशातल्या युवा शक्तीला केंद्रस्थानी ठेवत आणि तीन कर्तव्यांवर आधारित, 2026-27 या आर्थिक वर्षासाठीचा अर्थसंकल्प केंद्रीय अर्थमंत्री निर्मला सीतारामन यांनी काल संसदेत सादर केला. आर्थिक वृद्धीदर वाढवणं, नागरिकांचं कौशल्य विकसित करणं आणि नागरिकांना सोयीसुविधा, सवलतींचा पुरेपूर लाभ देणं अशा तीन मूलभूत कर्तव्यांवर आधारित वाटचाल करत राहू अशी ग्वाही त्यांनी दिली.

साडेत्रेपन्न लाख कोटींचा हा अर्थसंकल्प असून या वर्षात सरकारला साडे छत्तीस लाख कोटी रुपये एकंदर महसूल मिळेल, त्यातले 28 लाख 70 हजार कोटी रुपये कर वसुलीतून मिळतील. यंदाच्या आर्थिक वर्षातील 4 पूर्णांक 4 दशांश टक्के वित्तीय तुटीच्या तुलनेत येत्या आर्थिक वर्षात वित्तीय तूट 4 पूर्णांक 3 दशांश टक्के राहील असा अंदाज आहे. सध्याच्या आर्थिक वर्षासाठीचा करसंकलनाचा सुधारित अंदाज 34 लाख कोटी तर, व्ययाचा सुधारित अंदाज 49 लाख 60 हजार कोटी रुपये व्यक्त करण्यात आला आहे.

2026-27 च्या अर्थसंकल्पांतील विविध तरतुदीविषयी अधिक माहिती ऐक्या माझ्या सहकारी संध्या खान यांच्याकडून....

यंदाच्या अर्थसंकल्पात शहरी आर्थिक क्षेत्रांचा विकास करण्याची घोषणा करण्यात आली आहे. त्यासाठी प्रत्येक क्षेत्राला 5 वर्षात 5 हजार कोटी रुपयांचा निधी दिला जाणार आहे. याशिवाय दुसऱ्या आणि तिसऱ्या श्रेणीतील शहरं, तसंच तीर्थस्थळांवर लक्ष केंद्रीत करण्याचा निर्णय केंद्र सरकारनं घेतला आहे. सूक्ष्म, लघु आणि मध्यम उद्योगांच्या मदतीसाठी दुसऱ्या आणि तिसऱ्या श्रेणीतील शहरांमध्ये कॉर्पोरेट मित्र ही व्यवस्था उभारण्यात येणार आहे.

महिला बचत गटांसाठी 'शी मार्ट्स' सुरू करण्याची घोषणा, तसंच खादी, हातमाग आणि हस्तकला क्षेत्राला बळकटी देण्यासाठी, त्यांना जागतिक बाजारपेठेशी जोडण्यासाठी आणि ब्रँडिंगसाठी महात्मा गांधी ग्राम स्वराज उपक्रम राबवण्याचा प्रस्तावही यंदाच्या अर्थसंकल्पात आहे.

देशभरात दळणवळण सुविधा भक्कम करण्याच्या उद्देशानं विविध महानगरं जोडणाऱ्या रेल्वेच्या 7 हायस्पीड कॉरिडॉर्सची घोषणा काल केंद्रीय अर्थमंत्र्यांनी केली. यामध्ये मुंबई-पुणे आणि पुणे -हैद्राबाद या मार्गाचा समावेश आहे.

देशातल्या महत्वाच्या औद्योगिक कॉरिडॉर्सच्या जवळ 5 शैक्षणिक परिसर विकसित करायची घोषणाही करण्यात आली. विविध विद्यापीठं, महाविद्यालयं, संशोधन संस्था, कौशल्य केंद्रांची संकुलं इथं सुरु होतील. विज्ञान, तंत्रज्ञान, इलेक्ट्रॉनिक्स आणि गणित या क्षेत्रांमध्ये विद्यार्थिनींचा सहभाग वाढवण्यासाठी प्रत्येक जिल्ह्यात त्यांच्यासाठी वसतीगृह सुरु केली जाणार आहेत.

या अर्थसंकल्पांत सेवा क्षेत्रावर विशेष भर दिला असून शिक्षणातून रोजगार आणि स्वयं-उद्योजकतेला चालना देण्यासाठी उच्चस्तरीय स्थायी समिती स्थापन करण्याची घोषणा सीतारामन यांनी केली आहे. ही समिती कौशल्याधारित रोजगार निर्मितीवर लक्ष केंद्रित करेल.

मुंबईतल्या इंडियन इन्स्टिट्यूट ऑफ क्रिएटिव्ह टेक्नॉलॉजीजच्या माध्यमातून 15 हजार माध्यमिक शाळा आणि 500 महाविद्यालयांमध्ये एव्हीजीसी कंटेंट क्रिएटर लॅब्स सुरु केल्या जाणार आहेत.

ज्येष्ठ नागरिकांना आरोग्य सुविधा पुरवणाऱ्यांना योग, तसंच वैद्यकीय उपकरणं वापरण्याचं प्रशिक्षण देऊन येत्या काळात अशा दीड लाख काळजीवाहकांना प्रशिक्षित करायचं ध्येय अर्थमंत्र्यांनी आज जाहीर केलं.

आयुर्वेदाला चालना देण्यासाठी 3 नव्या अखिल भारतीय आयुर्वेद संस्थांची स्थापना केली जाणार आहे. पशुवैद्यकीय क्षेत्रातही अतिरिक्त महाविद्यालयं सुरु केली जाणार आहेत.

पुढच्या पाच वर्षांत बायोफार्मा शक्ती कार्यक्रमासाठी दहा हजार कोटी रुपयांची तरतूद आणि पाच प्रादेशिक वैद्यकीय केंद्रं स्थापन करण्यासाठी राज्यांना मदत करण्यासाठी योजना सुरु करण्यात येणार आहे.

दिव्यांग नागरिकांना माहिती तंत्रज्ञान, आदरातिथ्य, खाद्यपेय क्षेत्रात संधी उपलब्ध करून देण्यासाठी सरकारमार्फत विशेष प्रशिक्षण दिलं जाणार आहे. दिव्यांग सहारा योजना सुरु करून या नागरिकांना कृत्रिम अवयव पुरवणं, त्यांच्यासाठी विशेष मॉल सुरु करणं यासह विविध योजना सरकार राबवणार आहे.

क्रीडा क्षेत्राला चालना देण्यासाठी आगामी दशकभराच्या काळात प्रशिक्षण केंद्रं आणि प्रशिक्षकांच्या पद्धतशीर विकासावर लक्ष भर असलेलं खेलो इंडिया अभियान सुरु करण्याचा प्रस्ताव आहे. तर पर्यटन क्षेत्राच्या वृद्धीसाठी निवडक 20 पर्यटनस्थळांवर 10 हजार गाईड्स करता प्रशिक्षण अभ्यासक्रम सुरु करण्याचा प्रस्तावही सीतारामन यांनी अर्थसंकल्पात मांडला.

नारळ, चंदन, काजू, कोको यासारखं चांगलं उत्पन्न देणाऱ्या पीकांना किनारी भागात तर बदाम, अक्रोड यासारख्या पीकांना डोंगराळ भागात प्रोत्साहन देण्याचा सरकारचा मानस आहे.

येत्या नवीन आर्थिक वर्षापासून देशात नवीन प्राप्तिकर कायदा लागू होणार आहे. त्यात प्राप्तिकराचे नियम आणि परताव्याचे अर्ज सुलभ केले असून लवकरच ते उपलब्ध होतील.

सहकारी संस्था, माहिती तंत्रज्ञान कंपन्या, डेटा सेंटर स्थापन करणाऱ्या कंपन्यांना प्राप्ती करात सवलत जाहीर झाली आहे. देशातल्या बँकिंग क्षेत्राचा आढावा घेण्यासाठी आणि विकसित भारताच्या दृष्टीने त्यांना सक्षम करण्यासाठी उच्चस्तरीय समितीची घोषणा अर्थमंत्र्यांनी केली.

मत्स्य निर्यात, चामडे आणि वस्त्रोद्योगाला निर्यातीसाठी विविध प्रकारच्या करसवलती अर्थमंत्र्यांनी जाहीर केल्या.

अणूऊर्जा प्रकल्पांचे साहित्य, लिथियम आयन बॅटरी, सौर उपकरणांच्या निर्मितीसाठी लागणाऱ्या वस्तू, दुर्मिळ खनिज, विमान निर्मितीसाठीचे सुटे भाग, यांच्यावरील आयातीवरच्या शुल्कातही सवलत जाहीर करण्यात आली आहे.

व्यक्तीगत वापरासाठी आयात केलेल्या वस्तूवर आता 20 ऐवजी 10 टक्के आयात शुल्क लागेल. कर्करोगाच्या 17 औषधांना सीमा शुल्कातून सवलत मिळाली आहे. सीमा शुल्कासंबंधीच्या विविध प्रक्रिया तसंच कार्गो हाताळणीची प्रक्रिया सुलभ करण्याची घोषणाही अर्थमंत्र्यांनी केली.

अर्थसंकल्प प्रतिक्रिया

यंदाच्या अर्थसंकल्पातून 2047 च्या विकसित भारताच्या संकल्पाला आणखी बळकटी मिळाली असून भारताच्या वैश्विक भूमिकेला सशक्त करणारा हा अर्थसंकल्प असल्याचं पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांनी म्हटलं आहे...

ये बजट अपार अवसरों का राजमार्ग है। ये बजट वर्तमान के सपनों को साकार करता है। और भारत के उज्ज्वल भविष्य की नींव को सशक्त करता है। ये बजेट 2047 के विकसित भारत की हमारी ऊंची उड़ान का मजबूत आधार है। साथियों आज भारत जिस रिफॉर्म एक्सप्रेस पर सवार है, इस बजट से उसे नई ऊर्जा, नई गति मिलेगी।

विविध केंद्रीय मंत्री, तसंच उद्योग क्षेत्रातील तज्ञांनीही अर्थसंकल्पाचं स्वागत केलं आहे. विकसित भारताकडे दमदार पाऊल टाकणारा हा अर्थसंकल्प असून मुंबई-पुणे, पुणे-हैदराबाद हायस्पीड रेल्वे कॉरिडॉरमुळे राज्याच्या जीडीपीत मोठी वाढ होईल, असं मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांनी म्हटलं आहे...

देशाच्या वित्तमंत्री श्रीमती निर्मला सीतारामन यांनी मांडलेला अर्थसंकल्प हा विकसित भारताच्या स्वप्नाकडे जाणारं एक दमदार पाऊल आहे. आपण जर बघितलं तर विविध क्षेत्रांना पुढचे काही वर्ष दिशा गती आणि निधी तिन्ही गोष्टी देण्याचा प्रयत्न हा या माध्यमातून झालेला, आपल्याला पाहायला मिळतो. विशेषतः वाढतं शहरीकरण जे महाराष्ट्रासारख्या राज्याकरता एक मोठा चॅलेंज आहे, त्याला नियोजनबद्ध करण्याकरता पहिल्यांदाच पाच लाख लोकसंख्येच्या वरच्या सगळ्या शहरांचा एकात्मिक विचार हा या अर्थसंकल्पाने केलेला आहे. ज्याचा मोठा फायदा हा महाराष्ट्रासारख्या आपल्या राज्याला होईल.

उपमुख्यमंत्री

लहान शहरांच्या सर्वांगीण विकासाला चालना देतांना, पायाभूत सुविधा वाढविण्याच्या त्याचप्रमाणे सूक्ष्म आणि मध्यम उद्योगांना मोठ्या प्रमाणावर प्रोत्साहन देण्याच्या घोषणांमुळे देशाच्या विकासाचं केंद्र असलेल्या मुंबई आणि महाराष्ट्राला या अर्थसंकल्पामुळे मोठं बळ मिळेल, असं उपमुख्यमंत्री एकनाथ शिंदे यांनी म्हटलं आहे; तर युवाकेंद्रित, शेतकरी हिताचा हा अर्थसंकल्प सर्वसमावेशक विकासाचा ठोस आराखडा असल्याचं उपमुख्यमंत्री सुनेत्रा पवार यांनी म्हटलं आहे.

विरोधक प्रतिक्रिया

देशातल्या खऱ्या समस्यांवर या अर्थसंकल्पानं कानाडोळा केल्याची प्रतिक्रिया लोकसभेतले विरोधी पक्षनेते राहुल गांधी यांनी दिली आहे, तर या अर्थसंकल्पात आर्थिक, सामाजिक आणि राजकीय आव्हानांवर कुठलाही पर्याय सुचवलेला नसल्याचं राज्यसभेतले विरोधी पक्षनेते मल्लिकार्जुन खर्गे यांनी म्हटलं आहे. SC, ST, OBC, आर्थिक मागास आणि अल्पसंख्यकांचा यात उल्लेख नसल्याचंही त्यांनी नमूद केलं. तर या अर्थसंकल्पामुळे समाजातल्या कुठल्याही घटकाचं समाधान झालेलं नसून तो पूर्णतः दिशाहीन असल्याची टीका काँग्रेस प्रदेशाध्यक्ष हर्षवर्धन सपकाळ यांनी केली आहे. हा अर्थसंकल्प महाराष्ट्राला दुर्लक्षित ठेवणारा असल्याची टीका शिवसेना उद्धव बाळासाहेब ठाकरे पक्षाचे आदित्य ठाकरे यांनी केला आहे.

हवामान

राज्यात आज सर्वत्र हवामान कोरडं राहील असा हवामान विभागाचा अंदाज आहे.

**आकाशवाणी पुणे केंद्राचं प्रादेशिक बातमीपत्र संपलं.
नमस्कार.**